

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної
роботи

Олександр ОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії»

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії:
сходознавство»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 30 ” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тумаков Олександр Іванович, канд. іст. наук, доц.,
доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: східознавство»

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: східознавство»

Сергій ЛИМАН
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство» другого (магістерського) рівня спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Основною **метою** навчального курсу «Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії» є ознайомлення студентів-магістрів спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство» з особливостями зовнішньополітичних процесів й прийняття зовнішньополітичних рішень у країнах Далекого Сходу. Крім того, важливою метою курсу є вивчення місця держав регіону у побудові багатополярного світу.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК12. Здатність виявляти та аналізувати традиції політичної поведінки країн Східної, Південно-Східної, Південної, Центральної Азії, Близького та Середнього Сходу та Африки, основних міжнародних гравців регіону, регіональні конфлікти та пов'язані з ними питання безпеки.

СК13. Здатність аналізувати та оцінювати процеси прийняття зовнішньополітичних рішень, визначати пріоритетні напрямки зовнішньополітичного партнерства України з провідними країнами та міжнародними організаціями Азії та Африки, використовувати комунікативні засоби для позитивного просування іміджу України серед цільових зарубіжних аудиторій.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
–	год.
Самостійна робота	
102 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані **результати** навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти наступних результатів:

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики;

РН4. аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН12. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН16. Скласти комплексну експертно-аналітичну характеристику ключових азіатських регіонів і гравців, визначати та прогнозувати стан міжнародних відносин в регіоні та політичний вплив Східної та Південно-Східної Азії у сучасному світі.

РН17. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Предмет і мета курсу. Основні особливості зовнішньополітичних процесів на Сході. Поняття «зовнішньополітичні ресурси». Сучасні підходи до вивчення зовнішньополітичних процесів. Країни Східної Азії у світовій політиці.

Джерела та література до курсу.

Тема 2. Зовнішньополітичні процеси у країнах Східної Азії в епоху Середньовіччя. Концепція «Серединної держави». Традиційна китаєцентристська система міжнародних відносин на Далекому Сході та її метаморфози. Особливості традиційної китайської дипломатії. Зовнішньополітичні процеси у традиційному Китаї та

Японії. Особливості японської дипломатії. Місце Кореї у складі далекосхідної (конфуціанської) цивілізації.

Тема 3. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в XIX – на початку XX ст. Насильницьке «відкриття» країн Східної Азії для зовнішнього світу і трансформація їхньої зовнішньої політики. «Опіумні» війни, Сінхайська революція 1911–1913 рр. і зміни зовнішньополітичного курсу Китаю. Зовнішньополітичні процеси у мейдзійській Японії. Перехід до «континентальної політики». Початок формування імперії. Корея у пошуках зовнішньополітичного вибору наприкінці XIX – на початку XX ст.

Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії між двома світовими війнами (1918–1939 рр.). Країни Східної Азії в умовах формування Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин: специфіка зовнішньополітичних процесів. Китайська Республіка, Японія, Монголія: специфіка зовнішньополітичного процесу у 20–30-ті роки XX ст.

Тема 5. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в роки Другої світової війни. Вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на прийняття зовнішньополітичних рішень у гомінданівському Китаї. Японія: спроби реалізації концепції «Великої Східної Азії». Боротьба стратегій у правлячій верхівці. Геополітика Ф. Коноє. Крах Японської імперії. Монголія у фарватері зовнішньої політики ССРСР. Дипломатія країн Східної Азії у роки Другої світової війни.

Тема 6. Особливості зовнішньополітичного процесу в країнах Східної Азії в період «холодної війни» (друга половина 40-х – 80-ті роки XX ст.). Геополітичний ландшафт регіону після завершення Другої світової війни. Вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на зовнішньополітичні процеси в часи «холодної війни». Дипломатія країн Східної Азії у роки «холодної війни».

Тема 7. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в умовах формування постбіполярного світу. Зовнішньополітичні ресурси країн Східної Азії. Вплив зовнішніх факторів на зовнішньополітичний процес. Вплив ідеологічної специфіки сформованих політичних режимів. Національно-психологічні фактори у формуванні зовнішньополітичного курсу. Особливості дипломатії східноазіатських країн. Правова база зовнішньополітичного процесу (КНР, Японія, КНДР, РК, Монголія).

Тема 8. Сучасні зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії.

Внутрішня специфіка зовнішньополітичного процесу в Китаї: екстраполяція китайської ієрархічної моделі на увесь інший світ, моноцентризм влади, розуміння управління як прерогативи верховної влади і партії тощо.

Специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень в Японії: примат економічних інтересів над політичними, менш виражена роль особистих елементів, міжвідомча фрагментарність, досить тіньовий характер зовнішньополітичного процесу тощо.

Особливості зовнішньополітичного процесу держав Корейського півострова. Вплив ідеологічної специфіки сформованих політичних режимів. Військово-політична складова. Специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень.

Зовнішньополітичні процеси у сучасній Монголії.

3. Структура навчальної дисципліни

Найменування розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	л	п/с	лаб.	інд..	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Вступ.	12	2	–			10
Тема 2. Зовнішньополітичні процеси у країнах Східної Азії в епоху Середньовіччя.	15	2	1			12
Тема 3. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в XIX – на початку XX ст.	15	4	1			10
Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії між двома світовими війнами (1918–1939 рр.).	17	6	2			9
Тема 5. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в роки Другої світової війни.	12	2	–			10
Тема 6. Особливості зовнішньополітичного процесу в країнах Східної Азії в період «холодної війни» (друга половина 40-х – 80-ті роки XX ст.).	19	6	4			9
Тема 7. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в умовах формування постбіполярного світу.	20	6	4			10
Тема 8. Сучасні зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії. Захист творчого завдання.	40	4	4			32
Усього годин	150	32	16	–	–	102

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1.	Тема 2. Зовнішньополітичні процеси у країнах Східної Азії в епоху Середньовіччя та Нового часу	1
2.	Тема 3. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в XIX – на початку XX ст.	1
3.	Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії між двома світовими війнами (1918–1939 рр.).	2
4	Тема 6. Особливості зовнішньополітичного процесу в країнах Східної Азії в період «холодної війни» (друга половина 40-х – 80-ті роки XX ст.).	4
5.	Тема 7. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в умовах формування постбіполярного світу.	4
6.	Тема 8. Сучасні зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії.	4
Разом		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати чинники, що обумовлювали специфіку зовнішньополітичних процесів на Сході; – познайомитися з сучасними підходами до вивчення зовнішньополітичних процесів; – проаналізувати місце країн Східної Азії у сучасній світовій політиці.	10
2	Тема 2. Зовнішньополітичні процеси у країнах Східної Азії в епоху Середньовіччя: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – з'ясувати сутність концепції «Серединної держави»; – проаналізувати традиційну (китасентристську) систему міжнародних відносин на Далекому Сході; – ознайомитися з особливостями традиційної китайської та японської дипломатії; – проаналізувати місце Кореї у складі далекосхідної (конфуціанської) цивілізації; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	12
3	Тема 3. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в XIX – на початку XX ст.: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – простежити і проаналізувати процес насильницького «відкриття» країн Східної Азії для зовнішнього світу; – проаналізувати зовнішньополітичні процеси в Китаї, Японії та	10

	Кореї після завершення їхньої самоізоляції; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	
4	Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії між двома світовими війнами (1918–1939 рр.): – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати і порівняти міжнародне становище країн Східної Азії в умовах формування Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин; – з’ясувати і пояснити специфіку зовнішньополітичних процесів в Японії, Китайській Республіці та Монголії у 20–30-ті роки XX ст. – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	9
5	Тема 5. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в роки Другої світової війни.: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – з’ясувати вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на прийняття зовнішньополітичних рішень у гомінданівському Китаї; – простежити спроби Японія з реалізації концепції «Великої Східної Азії» та боротьбу стратегій у правлячій верхівці країни з питань зовнішньополітичної стратегії; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	10
6	Тема 6. Особливості зовнішньо-політичного процесу в країнах Східної Азії в період «холодної війни» (друга половина 40-х – 80-ті роки XX ст.): – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати геополітичний ландшафт регіону після завершення Другої світової війни; – з’ясувати вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на зовнішньополітичні процеси в часи «холодної війни». – ознайомитися з дипломатією країн Східної Азії у роки «холодної війни»; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	9
7	Тема 7. Зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії в умовах формування постбіполярного світу: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати зовнішньополітичні ресурси країн Східної Азії в умовах «холодної війни»; – з’ясувати вплив зовнішніх факторів на зовнішньополітичний процес в цих країнах; – розглянути вплив ідеологічної специфіки сформованих політичних режимів на зовнішньополітичні процеси; – з’ясувати і пояснити особливості дипломатії східноазійських країн; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	10
8	Тема 8. Сучасні зовнішньополітичні процеси в країнах Східної Азії. Захист творчого завдання: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – з’ясувати внутрішню специфіку зовнішньополітичних процесів	32

	в Китаї та Японії; – проаналізувати особливості зовнішньополітичних процесів у державах Корейського півострова та військово-політичну складову у цих процесах; – розглянути зовнішньополітичні процеси у сучасній Монголії; – виконати творче завдання*.	
	Разом	102

* Творче завдання складається із наукової доповіді за обраною (узгодженою з викладачем) темою та мультимедійної презентації. Обсяг тексту наукової доповіді – 6-7 сторінок (Times New Roman, розмір шрифту 14 з полуторним міжрядковим інтервалом). Список використаних джерел повинен включати не менше 10 найменувань. Текст повинен бути самостійним (практикується попередня вибіркова перевірка текстів доповідей на академічну доброчесність).

При оцінюванні наукової доповіді враховуються: 1) ступінь розкриття теми, 2) глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, 3) логічність викладу, 4) здатність робити висновки з проведеного дослідження, 5) володіння матеріалом. Оцінка (до 3-х балів) дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи (максимальна загальна кількість балів – 15).

Мультимедійна презентація має включати 8-10 самостійно підготовлених слайдів (таблиці, діаграми, графіки, карти, колажі тощо), які візуалізують основні положення наукової доповіді. Максимальна оцінка за презентацію – 9 балів.

6. Індивідуальні завдання

не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні (лекція, бесіда, пояснення, розповідь, навчальна дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрування); практичні (відповіді на тести, вправи, практична робота тощо).

Крім традиційних, використовуються й інші, так звані активні методи навчання особливістю яких є спонукання студентів до активності та обов'язкова взаємодія студентів між собою чи з іншими суб'єктами навчального процесу (аналіз конкретних ситуацій, ділова гра, он-лайн робота тощо).

8. Методи контролю

Поточний контроль засвоєння тем розділів здійснюється під час семінарських занять, тестування, перевірки виконання творчих завдань.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, практичних та семінарських занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки творчих завдань;
- контроль засвоєння практичного та теоретичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- участь у дискусії на семінарських заняттях;

- письмовий експрес-контроль;
- колоквиум;
- тестові завдання;
- виконання творчого завдання.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховується при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни. Сума балів, яку студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни. До заліку допускаються студенти, які мають достатню кількість балів з поточного контролю. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань становить 40 (з них: відповіді на 2 теоретичних питання – по 15 балів, тестові завдання – 10 балів).

Час виконання – до 90 хвилин.

У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0 балів).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. За результатами поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана кількість рейтингових балів студентом служить основою для оцінки за національною шкалою.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залік	Сума
Поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях				Творче завдання	Разом	
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	60	40
6	6	12	12	24		

Критерії оцінювання (поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання)

Тема	Поточне тестування (бали)	Виступ з доповіддю на семінарському занятті (максимальна кількість балів)	Участь у дискусії (максимальна кількість балів)	Знання додаткової літератури (максимальна кількість балів)	Виступ з науковою доповіддю (максимальна кількість балів)	Мультимедійна презентація (максимальна кількість балів)	Загальна кількість балів
------	---------------------------	---	---	--	---	---	--------------------------

1	1	3	1	1	–	–	6
2	1	3	1	1	–	–	6
3	1 бал х 2 заняття = 2 бали	3 бали х 2 заняття = 6 балів	1 бал х 2 заняття = 2 бали	2	–	–	12
4	1 бал х 2 заняття = 2 бали	3 бали х 2 заняття = 6 балів	1 бал х 2 заняття = 2 бали	2	–	–	12
5	–	–	–	–	15	9	24
Разом							60

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози) / За ред. Троян С.С. К., 2014.
2. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук, 4-е видання. Київ.: ФАДА, ЛТД, 2009.
3. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжолі. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010.
4. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. Київ, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017.
5. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Київ: КиМУ, 2015.

Допоміжна література

6. Бжезінський З. «Велика шахівниця: панування Америки і її геостратегічні імперативи». Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.
7. Бжезінський З. Україна у геостратегічному контексті. Київ: КМА, 2006.
8. Глобальні проблеми світового розвитку: Навч. посібник. Харків, 2015.
9. Головченко В.І. Китайська дипломатія: традиційні засади й сучасність // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 53, ч. II. Київ: ІМВ, 2005.
10. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): Навч. посіб. Київ: «Либідь», 2010.
11. Ігнат'єв П.М. „Слон” і „дракон” в азіатській грі. Індокитайські відносини на тлі світових політичних процесів // Політика і час. 2006. № 6.
12. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: Навчальний посібник. Київ: Либідь, 2009.
13. Козицький А.М. Новітня історія Азії та Африки: Навч. посібник. Львів: Афіша, 2005.
14. Марцун Є.В. Нова дипломатія Китаю // Політика і час. 2004. № 11.
15. Луценко А. В., Піскорська Г. А. «М'яка сила» в сучасній геополітиці. Київ, 2011.
16. Новий погляд на історію Кореї: Підручник / За ред. Хо Сун Чьол; перекл. з корейськ. – Київ: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2010.
17. Пронь С.В. Китай: зовнішня політика і дипломатія у другій половині XX століття. Миколаїв: «Іліон», 2012.
18. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914–2014 років: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2014.
19. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець XX – початок XXI ст.). К.: КиМУ, 2015.
20. Тищенко-Тишковець О. М. Трансформація публічної дипломатії Сполучених Штатів Америки: від легітимізації «жорсткої сили» до побудови діалогу зі світом. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: Зб. наук. праць. Київ: ІВЦ «Політехніка». 2009. № 4. С. 28–32.
21. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В. А. Манжол, В. Ю. Константинов, С. В. Андрущенко та ін.; кер.авт.кол. В. А. Манжол; за ред. Л. В. Губерського. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008.
22. Шергін С.О. Тихоокеанська стратегія Вашингтона: від Клінтона до Обама. Дослідження світової політики. 2011. Вип. 4 (57). С. 28–36.
23. Чекаленко Л. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник. М. А. Кулініч, Н. О. Татаренко, В. Г. Ціватий, за наук. ред. Л. Д. Чекаленко. Київ: ДАУ, 2013.
24. Ярмоленко В. Суперечка навколо островів Сенкаку (Дяоюйдао): інтереси сторін і перспективи розв'язання // Зовнішні справи. 2012. № 12.
25. Kiehl W. (ed.). America's Dialogue with the World. Washington DC: Public Diplomacy Council. 2006. URL: <http://www.nyu.edu/>
26. The Cambridge History of China. V. 12-15.
27. The Cambridge History of Japan. V. 6: The Twentieth Century.
28. Kissinger Henry. On China. New York: Penguin Press, 2011.

Foreign Affairs <http://www.foreignaffairs.org/>

Foreign Policy. URL: <http://www.foreignpolicy.com> 19. Global Policy Journal. URL: www.globalpolicyjournal.com

Journal of Eurasian Studies. URL: <http://www.journals.elsevier.com/journal-of-eurasian-studies/>

The WWW Virtual Library: International Affairs Resources. URL: <https://internationalaffairsresources.com/>

World Policy Institute. URL: <http://www.worldpolicy.org/>

Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs. U.S. Department of State. Режим доступу: <http://www.state.gov/>

Дистанційні курси:

– Тумаков О.І. Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації.

URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2367>

– Тумаков О.І. Історія країн Азії і Африки: Навчально-методична праця (сертифікат №60/2016 від 04.11.2016). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. URL:

<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=606>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамени в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації» режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2367>

– та на платформі Classroom в дистанційному курсі «Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації і глобалізації»

URL: <https://classroom.google.com/u/0/c/Mzg4NTMyNTAyNzQ4?hl=ru>

код курсу: umd4usg